

	<p align="center">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОМИСЛОВЕ ЛІСОВИРОЩУВАННЯ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>205 «Лісове господарство»</u> Рік навчання: <u>4-й</u>, семестр <u>7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Лісового та садово-паркового</u> <u>господарства</u></p> <p align="center">Мова викладання: <u>українська</u></p>
	<p>Лектор курсу д. с.-г. н., професор Бондар Анатолій Омелянович</p> <p>Контактна інформація лектора (e-mail) <u>bondar19572204@gmail.com</u></p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Промислове лісовирощування є вибірковою компонентою ОПП «Лісове господарство».

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, при подальшому навчанні на магістерському рівні освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента Промислове лісовирощування спрямована на формування у здобувачів знань та навичок щодо охорони і захисту лісів від шкідників, хвороб, пожеж та інших негативних чинників. Вивчаються основні методи моніторингу, діагностики та управління фітосанітарним станом лісових екосистем.

Освітня компонента Промислове лісовирощування формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця зі спеціальності «Лісове господарство».

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – опанування студентами знань з промислових методів лісовирощування є необхідним для свідомого вивчення ними інших споріднених дисциплін, які формують фахову підготовку висококваліфікованих фахівців з лісового господарства.

Завдання вивчення дисципліни

Ознайомити майбутнього фахівця з теоретичними літературними джерелами та прикладними положеннями плантаційного вирощування деревини, які б дозволили узагальнювати і критично оцінювати сучасні знання щодо створення та вирощування лісосировинних плантацій. Вивчити основні принципи створення лісових культур лісосировинного призначення. Проаналізувати основи добору деревних рослин для плантаційних культур. Оволодіти матеріалом щодо основ добору типів лісових культур для насаджень лісосировинного призначення. Вивчити та проаналізувати основи технології створення та вирощування насаджень лісосировинного призначення. Ознайомити студентів щодо ефективних агротехнічних заходів за вирощування лісосировинних плантацій. Проаналізувати правила та критерії оцінки якості лісових насаджень лісосировинного призначення.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства

ЗК 5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

СК 3. Здатність використовувати знання, уміння й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

СК 7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності

ПР 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

ПР 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

ПР 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність, робота з інформаційними джерелами, лідерські навички, які реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Промислове лісовирощування та його	2	2	8

	сучасне значення.			
2	Потенційна продуктивність плантаційних лісових культур.	2	2	8
3	Методи визначення потенційної продуктивності плантаційних лісових культур.	2	2	8
4	Кліматичні чинники, що визначають продуктивність плантаційних культур.	2	2	8
5	Добір деревних рослин та якість садивного матеріалу для створення плантаційних культур.	2	2	8
6	Оптимізація умов місцезростання плантаційних культур.	2	2	10
7	Плантаційне лісовирощування.	2	2	8
8	Принципи організації лісових плантаційних підприємств.	4	2	8
9	Технології створення лісосировинних плантацій сосни звичайної.	2	2	8
10	Технології створення лісосировинних плантацій ялини європейської.	2	2	10
11	Технології створення лісосировинних плантацій тополі.	2	2	8
12	Технології створення лісосировинних плантацій верби.	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	25	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	25	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	25	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	25	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Білоус В.М. Особливості формування мікобіоти жолудів дуба звичайного в умовах Київського Полісся: монографія. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 154 с.
2. Бойко Г.О., Пузріна Н.В. Мікробні агенти активізації ростових процесів насіння та садивного матеріалу сосни звичайної: монографія. Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2019. 199 с.
3. Зібцев С.В. та ін. Інтегрована система охорони лісів від пожеж: монографія. Київ: «Наукова Столиця» ФОП Шмидко Т.С., 2020. 350 с.
4. Зібцев С.В. та ін. Пожежна небезпека лісів зони відчуження Чорнобильської АЕС та підвищення їх пожежостійкості: монографія. Київ: «Наукова столиця» ФОП Шмидко Т.С., 2018. 233 с.

5. Кульбанська І.М., Гойчук А.Ф. Патологія *Fraxinus excelsior* L. у лісових насадженнях Західного Поділля України: монографія. Київ: НУБіП України, 2020. 167 с.

Додаткова

1. Дебринюк Ю. М. Лісові культури. Київ: Видавництво ЛОГОС, 2015. 240 с.

2. Кічура В. П., Кічура А. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2024. 132 с.

3. Охорона і захист лісу: електронний підручник. Мукачєво: Мукачівський лісотехнічний коледж, 2020.

4. Поліщук О. П. Охорона лісів від пожеж: навчальний посібник. Боярка, 2012. 101 с.

5. Правове регулювання використання та охорони лісів. Одеса: Одеський національний університет, 2016. 180 с.

6. Хрик В. М., Мазєпа В. Г., Кімейчук І. В., Левандовська С. М., Ситник О. С. Сталій розвиток лісового господарства: навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2024. 217 с.

Інформаційні ресурси

1. Охорона і захист лісів | ДП «Ліси України». URL: <https://dovgelis.org.ua/naprjami/okhorona-i-zakhist-lisiv.html>

2. Охорона і захист лісів. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/lisove-gospodarstvo/ohorona-i-zahist-lisiv>

3. Охорона і захист лісів. Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-77298>

4. Охорона і захист лісів. Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства. URL: https://w.forest.gov.ua/forests_defend

5. Охорона та захист лісів | Шепетівське лісове господарство. URL: <https://sheplis.com.ua/naprjami/okhorona-ta-zakhist-lisiv.html>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10 % за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30 % підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання домашніх завдань	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації). Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін. Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни